

Zeven vragen aan Joep Spronk

Tijdens de FLORON-dag in Nijmegen op 8 december 2018 werden Joep Spronk en Peter Meininger uitgeroepen tot FLORON-VRIJWILLIGER van het jaar. Allebei zorgden ze voor een overzicht van de plantengroei in hun omgeving. Respectievelijk de Atlas van de flora van Eindhoven (2005, twee delen) en Flora Zeelandica (2018). Joep was bovendien meer dan 25 jaar FLORON-districtscoördinator.

1 Hoe is je interesse voor planten ontstaan?

Joep: Het is al weer even geleden dat ik mijn Elfride leerde kennen. Zij nam mij mee naar de NJN. Maar de echte plantenstudie is begonnen bij de KNNV in Eindhoven waar we de omgeving gingen inventariseren. Het verhoogde het leertempo aanzienlijk!

Peter: Als 12, 13-jarige verzamelde ik alles: schedels, vleugels, eieren, schelpen, vlinders en ook planten. Na mijn 15^e werd ik een volstrekt monomane vogelaar. Mijn interesse werd weer gewekt toen ik bij waarneming.nl vanaf 2006 ook planten en insecten ging invoeren. Voordat ik het wist had ik een deel van mijn vogelbibliotheek verpatst en vervangen door planten- en insectenboeken en werd ik validator.

2 Je hebt een atlas gepubliceerd over de flora van je eigen omgeving. Vertel daar eens iets over!

Joep: De tweede Atlas van Eindhoven beschrijft de verspreiding van de planten over de periodes tot 1950, 1980-1989 en 1990-1999. De gegevens uit de eerste helft van de eeuw zijn uiteraard van onze voorgangers. De waarnemingen worden geanalyseerd en beschreven: hoe algemeen

was en is een soort, in hoeveel hokken is een soort verdwenen of verschenen, waar groeien ze (bij voorkeur). Die verspreidingsgegevens zijn gebruikt voor de Rode en Groene lijsten (resp. van achteruitgaande en vooruitgaande soorten), inzicht in de ecologische kwaliteit en de veranderingen.

Peter: Nou je..., Zeg maar "jullie"! Formeel heeft FLORON het boek gepubliceerd. In drie jaar tijd hebben we met gedreven – hoofdzakelijk Zeeuwse – floristen een enorme berg veldwerk

verricht en heel veel 'witte gebieden' geïnventariseerd. De inleidende hoofdstukken zijn door deskundigen geschreven. Zelf heb ik alle soortteksten geschreven en het hele boek geredigeerd. Ed Stikvoort is de fotoredacteur die een selectie uit duizenden foto's maakte.

3 Wat is het nut van zo'n regionale flora?

Joep: Het nut is dat de gegevens vastliggen. Bij het maken van de atlas verzochten we wel eens dat het leek of onze voorgangers in een ander landschap hadden gelopen. En dat is geen reden om aan te nemen dat over 50 jaar niet hetzelfde van ons gezegd wordt.

Peter: 1000 pagina's, 4,5 kilogram: je kunt er prima planten onder drogen, als voetenbankje gebruiken of

Peter Meininger ontvangt uit handen van Commissaris van de Koning Han Polman de Goessche Diepfonds Prijs voor het beste natuurboek en zijn jarenlange inzet voor de Zeeuwse natuur. Foto: Rosa Meininger.

en Peter Meininger

er inbrekers mee te lijf gaan. Dan serieus: het vastleggen van een tijdsbeeld. Over twintig jaar zal er veel veranderd zijn in de Zeeuwse Flora. De provincie Zeeland gebruikt de informatie voor het soortenbeleid: het financieren van beheermaatregelen voor bedreigde, typisch Zeeuwse soorten.

4 Welke wilde plant is belangrijk voor je, en waarom?

Joep: Er zijn een paar soorten waar ik een zwak voor heb. De eerste is Waterlepelkje (*Ludwigia palustris*). In 1983 bezochten we het ijsbaantje van Nuenen en vonden er een plant die we niet kenden. Thuisgekomen werd het opgezocht en vielen we stil: een mens vindt niet elke dag een soort die op de standaardlijst staat met een UFK 1 (slechts voorkomend in 1-3 uurhokken).

De tweede soort hoort bij een familie die ik bijzonder fraai vind: grassen. Mijn favoriet is Zilverstruisgras / Ruw struisgras (*Agrostis scabra*). Bij enkele excursies zag ik hoe die soort zich onzichtbaar lijkt te kunnen maken: veel waarnemers zagen die tientallen exemplaren niet eens.

Peter: Lastige vraag. Verse zee-kraal, kort gestoofd in een klontje roomboter met gebakken zalm. Typisch Zeeuws? Zoals je in het boek kunt lezen komt 90% uit Israël of Zuid-Amerika!

5 Wat is volgens jou de functie van de 'vrijwilliger' voor de Nederlandse natuur?

Joep: Sinds overheden weinig willen investeren in onderzoek, wordt het belang van vrijwilligers steeds groter. Niet alleen de samenstelling

Peter Meininger met de Zeeuwse specialiteit Spinaziezuring *Rumex patientia*. Foto: Greetje Boerma.

van de soortengroepen, maar zeker de geografische spreiding van de soorten kan bijna alleen door niet-betalde krachten worden uitgevoerd.

Peter: Vrijwilligers zijn essentieel om het enorme monitoring netwerk in stand te houden. Iedere vrijwilliger is een ambassadeur voor natuurbehoud, op kleine of grote schaal.

6 Wat zou je de lezers van PLANTEN willen vragen voor het komend seizoen?

Joep: In het nummer "What to do" van Manassas staan de regels: "I'm not the one to tell you what to do. I have no desire to run your life". Ik wens iedereen veel aange-name uren buiten.

Joep Spronk ontvangt tijdens de FLORON dag uit handen van de voorzitter van Stichting FLORON (Hennie Roorda) een oorkonde. Foto: Baudewijn Odé.

Joep Spronk. Foto: Edwin Dijkhuis.

Peter: Er is nog zoveel te ontdekken, op industrieterreinen, stations, campings etc. Kijk eens op de Verspreidingsatlas waar de 'magere hokken' zijn in jouw omgeving, en pak die aan volgens de 'Het Nieuwe Strepen' methode.

7 Welke vraag heb ik niet gesteld, maar had je wel graag willen beantwoorden?

Joep: Geen. Wel vind ik dat de 'ouderwetse' kwaliteitsberekeringen van ecologische groepen onderbelicht zijn of misschien in het vergeetboekje raken (zie de

ecologische kwaliteitskaarten in Gorteria 21, deel 1,2). Ze hebben mij altijd geholpen te begrijpen wat de bijzondere delen van het bezochte hok zijn. Hopelijk verschijnt na de nieuwe flora een bijbehorende nieuwe standaardlijst van de Nederlandse flora.

Peter: Is er nog leven na de Flora Zeelandica? Welzeker! Op mijn initiatief is een flink team vogelaars begonnen aan de Avifauna Zeelandica, een vergelijkbaar project. Hopelijk ligt er vóór eind 2020 weer zo'n mooi boek.

Tekst: Egbert de Boer

Puzzel

Herken je alle afgebeelde bomen en struiken?

De oplossing vindt je op pagina 23 onderaan. Samenstelling en foto's puzzel: Dirk Slagter.